

بحران در صندوق‌ها

است. در هر مرحله از طراحی و اجرای این اصلاحات انجام محاسبات آکچوئری پایه‌ای و اساسی است. همچنین قبل از وضع هر نوع قانون مغایر با اصول بیمه‌ای و تشدیدکننده وضعیت بحرانی صندوق‌ها باید بار مالی آن افشا و به مراجع تصمیم‌گیرنده ارسال شود.

با وجود کارایی علم آکچوئری در حل مسائل پیش‌روی بحران صندوق‌ها، خود این علم در حال حاضر با انبوهی از محدودیت‌ها و تنگناها روبه‌روست. نبود یک استاندارد مشخص آکچوئری، غیر از استاندارد حسابداری که هیچ سختی با امور آکچوئری صندوق‌ها ندارد، یکی از مهم‌ترین محدودیت‌هاست. علاوه بر این، در دسترس نبودن برخی از جداول پایه به منظور محاسبات آکچوئری مانند جداول تغییر وضعیت بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران، صحت گزارشات آکچوئری را زیر سؤال می‌برد؛ به طور مثال صندوق بازنشستگی کشوری در حال حاضر دسترسی کاملی به اطلاعات شاغلان کسورپرداز خود ندارد و این از دیدگاه علم آکچوئری مشکل بسیار حیاتی است.

با ارائه سازوکارهای نظارتی، آموزشی، پژوهشی و حرفه‌ای ذیل می‌توان تا اندازه بسیار زیادی بر چالش‌های آکچوئری فائق آمد:

■ تشکیل نهاد عالی نظارت بر محاسبات آکچوئری در صندوق‌های بازنشستگی متشکل از متخصصان زبده آکچوئری و مدیران ارشد، به منظور ایجاد مرجعی متمرکز و متخصص برای بررسی، نظارت و تأیید امور آکچوئری در صندوق‌ها؛

■ تلاش در جهت همکاری با انجمن آکچوئری در راستای حرفه‌گری در آکچوئری؛

■ تلاش در جهت دعوت از متخصصان آکچوئری و برگزاری دوره‌های مختلف آکچوئری با همکاری کارشناسان ایرانی و بین‌المللی، به منظور ارتقای سطح آکچوئری در کشور؛

■ برگزاری همایش‌ها حداقل هر دو سال یک‌بار با رویکرد ارزیابی صندوق‌های بازنشستگی؛

■ برگزاری نشست‌های تخصصی با مدیران و کارشناسان سازمان‌ها و نهادهای مرتبط؛

■ ضرورت تولید آمار و اطلاعات صندوق‌ها به منظور تولید داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز محاسبات آکچوئری با ارائه فهرست داده‌ها و اطلاعات به تفکیک‌های مورد نیاز؛

■ تعریف پروژه‌ها و تحقیقات برای تهیه انواع جداول پایه مورد نیاز برای محاسبات آکچوئری و واگذاری آنها به افراد متخصص؛

■ به‌کارگیری کارشناسان و متخصصان آکچوئری در صندوق‌های بازنشستگی.

همان‌طور که گفته شد، در حال حاضر وضعیت مالی صندوق‌های بازنشستگی با چالشی جدی روبه‌رو بوده و در صورت بی‌توجهی به این مسئله و عدم ارائه راهکارهایی برای برون‌رفت از آن، در آینده نه‌چندان دور صندوق‌های بازنشستگی با بحران جدی مواجه خواهند شد. از مهم‌ترین تصمیمات برای برون‌رفت از این بحران، توجه به علم آکچوئری است. در واقع نقش علم آکچوئری در حل این بحران، کاملاً حیاتی و غیرقابل چشم‌پوشی است؛ بنابراین باید راهکارهای پیشنهادی میان‌مدت و کوتاه‌مدت را با توجه به علم آکچوئری که سنگ بنای حل این مشکلات است و با استفاده از آکچوئر بیمه‌های زندگی در صندوق‌های بازنشستگی ارائه و اجرا کرد.

از مواردی است که بار مالی سنگینی را متوجه صندوق‌های بازنشستگی کرده است.

قبل از معرفی جامع علم آکچوئریال و آکچوئر به پیشینه این علم می‌پردازیم. سابقه تاریخی دانش آکچوئری به اواخر قرن هفدهم می‌رسد. اولین محاسبات آکچوئری برای محاسبه حق بیمه بیمه‌های عمر در اواسط قرن هجدهم انجام شد. انگلستان اولین کشوری بود که در سال ۱۸۲۵ با راه‌اندازی مؤسسه کاربردی آکچوئری اسکاتلند، زمینه‌های نظری این علم را فراهم و مبادرت به تربیت متخصصانی در این رشته کرد.

نخستین مقالات در زمینه کاربرد فرمول‌های آکچوئری، به منظور ارزیابی صندوق‌های بیمه در دهه ۴۰ قرن بیستم میلادی ارائه شد. تا پایان دهه ۳۰ از قرن بیستم، تقریباً تمامی کشورهای اروپایی و آمریکا و کانادا به اهمیت استفاده از تکنیک‌های آکچوئری در محاسبات بیمه‌ای و کمک‌های بلندمدت آن آشنا شده و از آن استفاده می‌کردند.

به‌کارگیری عملی این دانش در آسیا از دهه ۵۰ میلادی از کشور هندوستان و پس از آن در پاکستان و چین آغاز شد. در حال حاضر مؤسسات بیمه‌ای و صندوق‌های حمایتی در تعداد زیادی از کشورهای در حال توسعه با استفاده از روش‌ها و فرمول‌های آکچوئری محاسبات خود را انجام می‌دهند.

پایش مستمر وضعیت مالی صندوق‌ها، ارزیابی سالانه آکچوئری صندوق‌ها، محاسبات سود و زیان آکچوئری ناشی از انحراف از مفروضات، محاسبه هزینه مواردی چون بازنشستگی پیش‌از‌معد و هزینه‌های تحمیلی بر صندوق‌ها، پیش‌بینی آتی وضعیت مالی آنها بسیار مهم و حیاتی است که این موارد از وظایف یک آکچوئر است.

تدوین سیاست‌های متناسب، نیاز به محاسبات جریان نقدینگی احتمال آتی دارد که بخشی از کاربرد آکچوئرالی همین است. علم آکچوئری آمیخته‌ای از تکنیک‌های ریاضی، احتمالی و آماری در مسائل ریسک‌های مالی است. به طور کلی آکچوئر‌ها در صندوق‌های بازنشستگی با در نظر گرفتن اطلاعات اقتصادی، جمعیتی و قوانین و مقررات به ارزیابی ثبات و پایداری صندوق و بررسی کفایت مزایا، گزینه‌های سرمایه‌گذاری و ذخایر می‌پردازند. اما متأسفانه با وجود اهمیت بالای حضور آکچوئر‌ها در بیمه‌های اجتماعی، عملاً عدم حضور کارآمد آنان در بیمه‌های اجتماعی و سیاست‌گذاری‌های صندوق‌ها مشکلات متعددی را به وجود آورده است.

آکچوئری دانش بین‌رشته‌ای و پیچیده‌ای است که در پاسخ به جوامع مدرن شکل گرفته و به سرعت توسعه پیدا کرده است. ریاضیات، آمار و احتمال، اقتصاد، مدیریت مالی، مدیریت بیمه مجموعه علوم هستند که یک آکچوئر باید دانش کافی در آنها داشته باشد. آکچوئری تنها دانش نیست؛ بلکه هنر تلفیق دانش، مهارت و توان پیش‌بینی مجموعه متغیرهایی است که همواره در معرض تغییر هستند و با عدم قطعیت مواجه‌اند. آکچوئر‌ها به جز این توانمندی‌ها باید هوشمند و خلاق باشند تا بتوانند منافع همه ذی‌نفعان را ببینند.

در حل بحران صندوق‌ها و راه‌های خروج از آن، بحث اصلاحات بازنشستگی و تغییر نظام بازنشستگی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار

به موجب قانون،
فرزندان اجازه
دارند از مستمری
بازنشستگی پدر
و مادر خود به
صورت هم‌زمان
بهره‌مند شوند.
این مسئله از
یک سو موجب
ایجاد انحرافات
اجتماعی
و فرهنگی
می‌شود و در
خوش‌بینانه‌ترین
حالت، انگیزه
اشتغال و ازدواج
را در جامعه از بین
می‌برد